

VOORSTEL AAN DE RAAD

Voorstel van: College van burgemeester en wethouders
Portefeuillehouder: Wethouder B.M.H. Brands
Commissie: Wonen en Werken

Documentnummer
667347

Zaaknummer
656560

Datum voorstel: 6 mei 2025

**Onderwerp: Jaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026
Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)**

Inleiding:

De gemeente Boekel werkt op diverse beleidsgebieden samen met andere gemeenten. Dat is ook zo voor het taakveld milieu en leefomgeving aan de orde. Deze samenwerking is vormgegeven door middel van een gemeenschappelijke regeling.

De Omgevingsdienst Brabant noord (ODBN) legt haar jaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 voor. Gemeenten worden in staat gesteld een zienswijze uit te brengen op de ontwerpbegroting 2026 voor 27 juni 2025.

Wij zijn het grotendeels eens met de gevolgde en te varen koers. Op basis van de ontwerpbegroting is er sprake van een gezond financieel beeld en een solide en goed opgezette begroting. Daarnaast vinden wij de gegeven argumenten van de ODBN over de gestegen bijdrage verdedigbaar. Om deze redenen stellen wij voor geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerpbegroting 2026 van de ODBN en dit kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van de ODBN.

Geadviseerd besluit

1. In te stemmen met de ontwerpbegroting 2026 ODBN en geen zienswijze naar voren te brengen en dit ter kennisgeving te melden aan het dagelijks bestuur van de ODBN.

Toelichting

Adoptieadvies

In deze lastige materie worden we geholpen door een adoptiepanel. Een selectie van *deelnemers* brengt dit uit zodat besluitvorming wordt vereenvoudigd. Hierin zijn de gemeenten Bernheze, Den Bosch, Land van Cuijk, Meierijstad en de provincie vertegenwoordigd. De adoptieadviezen zijn toegevoegd als bijlage 3 en 7.

Toelichting jaarrekening 2024

Financieel resultaat:

Het jaar is afgesloten met een positief resultaat van € 959.000, vrijwel gelijk aan het resultaat in 2023 (€ 992.000).

Verloop van verwachtingen:

- In de eerste burap werd nog gerekend op een resultaat tussen € 0,5 miljoen negatief en € 1 miljoen positief.
- In de tweede burap verschoof dit naar een verwachting van € 0,6 miljoen negatief tot € 0,3 miljoen positief.
- De ODBN achtte een negatief scenario realistischer, mede door verwachte nadelen op verlof en omzet. Toch viel het resultaat veel gunstiger uit, vooral door een inhaalslag in het werk.

Onderstaand schema laat per hoofdcategorieën zien wat de verschillen zijn tussen het begrote saldo en de realisatie.

ODBN	Burap 1	Burap 2	Saldo begroot	Vershil realisatie-begroting	Totaal jaarrekening '24
Saldo primitieve begroting	€ 35		€ 35		€ 35
Rentebaten	€ 600	€ 85	€ 685	€ 100	€ 785
Bedrijfsvoering: groei van de organisatie	€ 579	€ 652	€ 1.231	-€ 242	€ 989
Overige baten UWV	€ 180		€ 180		€ 180
Vrijval reserve informatiegestuurd werken	€ 87		€ 87		€ 87
Vrijval reserve technische implementatie OW	€ 30		€ 30		€ 30
Overheadbudget uit specifieke uitkeringen			€ 182		€ 182
Omzet individuele dienstverlening				-€ 2.586	-€ 2.586
Omzet - lasten regionale dienstverlening				€ 228	€ 228
Lonen en inhuur				€ 1.321	€ 1.321
Verlof en spaaruren				€ 32	€ 32
Dotatie Voorste Heide				-€ 200	-€ 200
Stelpost onvoorzien				-€ 100	-€ 100
Totale mutatie	€ 1.475	€ 919	€ 2.394	-€ 1.247	€ 1.147
Resultaat voor mutatie reserves	€ 1.510	€ 919	€ 2.429	-€ 1.247	€ 1.182
Mutatie reserves					€ -222
Resultaat na mutatie reserves					€ 959

Tabel 1: verschillen begrote saldo en realisatie

Belangrijkste financiële bewegingen (zie bovenstaande afbeelding):

Negatief:

- Forse tegenvaller op omzet individuele dienstverlening: – € 2,586 miljoen.

Positief:

- Loon- en inhuurkosten vielen lager uit: + € 1,3 miljoen.
- Lagere bedrijfsvoeringskosten: + € 1 miljoen.
- Hogere rentebaten: + € 100.000 boven begroting, totaal € 785.000.
- Overige baten (o.a. UWV): + € 200.000.
- De stelpost onvoorzien werd niet gebruikt.
- Het verwachte nadeel op verlof- en spaaruren bleef uit en leidde zelfs tot een voordeel.

Reserves:

Mutatie van in totaal € 222.000, o.a.:

- Storting in egaliseringsreserve SSiB (€ 197.000).
- Storting in reserve Sanering verkeerslawaaai (€ 23.000).

Overige punten:

- Declarabiliteit: gemiddeld 1.261 uur per persoon (norm: 1.302). Lager door tijdrovend inwerken en meer niet-declarabele leefomgevingstaken.
- Ziekteverzuim: 6,4% (iets hoger dan de norm van 5,5%).
- Ondanks lagere declarabiliteit toch een positief resultaat van bijna € 1 miljoen, wat wijst op een veerkrachtige begroting.

Risico's:

Gekwantificeerd op € 2,031 miljoen. Grootste risico's zijn:

- Lagere declarabiliteit.
- Niet behalen van omzetvolumes.
- Personeelskosten (door ontbreken van een nieuwe cao in 2025).

Accountantsverklaring:

Positief en goedkeurend, geen bijzonderheden.

Voorstel voor de besteding van het financiële resultaat 2024

Het financiële resultaat over 2024 bedraagt € 959.000. Het AB van de ODBN heeft ingestemd met de volgende verdeling van dit bedrag:

- Versterken van het weerstandsvermogen – € 178.762
Dit bedrag gaat naar de algemene reserve. Daarmee wordt het weerstandsvermogen op peil gebracht, zodat financiële risico's goed kunnen worden opgevangen. De weerstandsratio komt hiermee uit op 1,0, wat als voldoende wordt gezien.
- Investeren in efficiënter werken – € 350.000
Dit wordt gestort in de bestemmingsreserve voor incidentele projecten. Het geld is bedoeld voor investeringen in maatregelen die efficiënter werken mogelijk maken.
De verwachting is dat dit op termijn tot besparingen van ongeveer € 1 miljoen kan leiden.
- Voorbereiding nieuwe HR- en financiële systemen – € 400.000
Ook dit bedrag gaat naar de bestemmingsreserve incidentele projecten. Het is bedoeld voor de implementatie van een nieuw HR- en financieel systeem, dat vanaf 2027 moet gaan draaien onder nieuwe licenties.
Er komt nog een businesscase om dit goed voor te bereiden.
- Restantbedrag naar algemene reserve – € 30.238
Het resterende bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
Dit bedrag is te klein om terug te geven aan de deelnemende partijen, aldus de ODBN.

Ontwerpbegroting 2026

Uurtarief:

Het uurtarief stijgt van € 115,71 naar € 119,05.

Dit betreft een stijging van 2,9% ten opzichte van begroting 2025, maar is lager dan eerder aangekondigd in de Kadernota.

In de kadernota 2026 kondigde de ODBN een uurtarief aan van € 119,97. Dat is 3,7% hoger dan het tarief van 2025. In de ontwerpbegroting 2026 is het uurtarief iets lager vastgesteld: € 119,05. Deze lagere stijging is mogelijk omdat er geld uit het jaarresultaat van 2024 wordt gebruikt voor onder andere de vervanging van het HR-systeem, het financiële systeem en investeringen in robotisering en kunstmatige intelligentie. Wel is er, zoals eerder aangegeven in de kadernota, geld gereserveerd voor de voorziening Voorste Heide.

Tarief kadernota 2026	€ 119,97
Rentebaten	-€ 1,31
Dotatie voorziening Voortse Heide	€ 0,39
Incidentele korting	-€ 0,92
Begrotingstarief 2026	€ 119,05

Tabel 2: Schematische weergave van uurtarief 2026

SSiB-begroting:

- Voor het eerst is SSiB (Samen Sterk in het Buitengebied) niet meer als volledige post opgenomen in de begroting. Alleen de bedrijfsvoeringskosten staan erin, en deze worden doorbelast aan de aparte SSiB-begroting.
- De ontvlechting is puur financieel. De aansturing blijft wel bij de ODBN.
- Er is gekozen voor deze financiële ontvlechting omdat SSiB de KPI's van de ODBN te veel beïnvloede.

Omzet:

- Door het wegvallen van SSiB daalt de begrote omzet met 6%, naar € 35,9 miljoen.

Weerstandsvermogen:

- Het weerstandsvermogen is op dit moment € 1,9 miljoen, terwijl de geschatte risico's € 2 miljoen bedragen.
- Door een storting van € 208.762 uit het jaarresultaat 2024 wordt het weerstandsvermogen versterkt tot het gewenste niveau. Dit betekent dat de weerstandsratio op 1,0 uitkomt, wat aangeeft dat de risico's voldoende zijn afgedekt.

Financiering en toekomst:

- Binnen het Interbestuurlijk Programma (IBP) wordt gekeken naar betere manieren om omgevingsdiensten te financieren. De ODBN geeft aan dat het huidige model nog goed werkt, maar ziet dat robotisering waarschijnlijk tot minder declarabele uren zal leiden, en dus tot minder inkomsten voor innovatie. Daarom wordt onderzocht of een andere manier van financieren, zoals outputfinanciering (betalen voor resultaat i.p.v. uren), beter past bij de toekomst van de organisatie.

Overige punten:

- De productieve uren per medewerker (declarabiliteit) blijven gelijk: gemiddeld 1.294 uren per persoon.
- Ziekteverzuimnorm blijft op 5,5%.
- De Wet DBA (voor zelfstandigen) heeft in 2026 geen invloed meer op de begroting. Eind 2025 zijn alle niet-passende ZZP-constructies uit gefaseerd.
- Hoewel de bijdragen voor de werkprogramma's in de ODBN-begroting staan, bepalen de deelnemers (bijvoorbeeld gemeenten) zelf hoeveel zij opnemen in hun eigen begroting. Dit kan afwijken op basis van hun eigen ervaring of verwachtingen.

Kanttekeningen

De begrote omzet van de ODBN fluctueert en is bovendien onderhevig aan onzekerheden. Het grootste deel van de taken die worden belegd bij de ODBN zijn 'vraag gestuurd'. Dit kan doorwerking hebben op onze eigen begrotingspost voor de ODBN voor 2026.

Financiële gevolgen en dekking:

In de programmabegroting ODBN 2026 wordt van gemeente Boekel een totale bijdrage van € 772 302 gevraagd. Dit bedrag is opgebouwd uit programma 1 + 2.

Deze bijdrage leidt voor de ODBN naar het behouden van een robuuste financiële positie (positief gezien vanuit eigenaarsrol). Voor de gemeente Boekel betekent de gevraagde bijdrage een verhoging van bijdrage aan de ODBN ten opzichte van 2025.

De verhoging wordt veroorzaakt doordat de ODBN ervoor kiest wel een loonindexering van 2,1% en een prijsindexering van 2,2% op te nemen op basis van de MEV van het CPB. Wel heeft de ODBN ervoor gekozen om geen nieuwe beleidstaken op te pakken waardoor het budget voor de collectieve taken gelijk blijft.

Bij het opstellen van de begroting 2026 wordt gerekend met het incidentele gemiddelde tarief (€ 119,05).

Overzicht van de gevraagde bijdrage gemeente Boekel aan ODBN in 2026.

Ter informatie hebben we de gevraagd bijdrage uit 2025 laten staan.

	Programma 1	Programma 1	Programma 1	Programma 2	Programma 2	Totaal
	Collectieve taken	Klachten regeling	Bodem loket	Basistaken en VTH verzoektaken	Overige verzoek- en aanvullende taken	
Incidenteel tarief 2025 € 115,71	€ 11.966	€ 1.878	€ 1.049	€ 554.829	€ 109.112	€ 688.280
Incidenteel tarief 2026 € 119,051	€ 12.379	€ 1.941	€ 1.062	€ 625.965	€ 130.955	
Totaal 2026		€ 15.382		€ 756.920		€ 772.302

Tabel 2 (Bron: Ontwerpbegroting ODBN 2026, Bijlage Overzicht bijdragen per deelnemer 2026, blz 88 en 89)

Programma 1 betreffen bedragen die middels een vaste berekening verdeeld worden.

Het incidentele gemiddelde tarief heeft enkel invloed op de collectieve taken uit programma 1. Voor programma 1 wordt € 15.382 geraamd

Programma 2 is gebaseerd op het concept werkprogramma x het incidentele gemiddelde tarief.

Het concept werkprogramma is samengesteld op basis van trendgemiddelden en te verwachte ontwikkelingen. Voor programma 2 wordt € 756.920 geraamd.

Hieronder ziet u een overzicht van het definitieve werkprogramma van 2025 afgezet tegen het concept werkprogramma voor 2026. Deze tabel geeft u inzicht in hoe door de ODBN een inschatting wordt gemaakt van de te verwachten kosten in programma 2.

Werkprogramma ODBN					
Onderdeel		def. 2025	ODBN concept 2026	Boekel concept 2026	Toelichting
Algemeen Werkprogramma (hoofdstuk 1)	Algemene werkzaamheden (paragraaf 1.6)	128	135	135	Verhogen automatisch mee
	Intake en verzending	726	812	812	
Totaal algemene werkzaamheden		854	947	947	
Vergunning verlening (hoofdstuk 2)	Bedrijfsgebonden MBA's (paragraaf 2.2)	1.301	1622	1622	Vanwege sterk stijgende trend; 2 laatste jaren gemiddelde gehanteerd
	Meldingen basistaken bodem en mobiel breken (paragraaf 2.3)	225	225	225	
	Meldingen sloop met asbest (paragraaf 2.4)	221	172	172	
	Totaal Vergunningverlening 2025	1747	2019	2019	
Toezicht en handhaving (hoofdstuk 3)	Geprogrammeerd toezicht en handhaving (paragraaf 3.4)	1467	1467	1467	Nieuwe berekeningswijze o.b.v. Omgevingsanalyse nog niet bekend, dus gelijk gehouden
	Niet-geprogrammeerd toezicht en handhaving (paragraaf 3.5)	388	458	380	Boekel: uren verlagen i.v.m. dalende trend, ook al FTE team strafrecht op orde. De keten (politie / OM) heeft geen capaciteit
	Toezicht basistaken bodem en mobiel breken (paragraaf 3.6)	384	407	384	ODBN: stijgende trend + FTE bodempersoneel op orde. Boekel: aan sluiten bij 2025 omdat in 2026 minder grote bodemtaken staan gepland in de gemeente
	Toezicht sloop met asbest (paragraaf 3.7)	159	222	222	3 jr. gemidd. gehanteerd, stijgende trend ingezet.
	Totaal Toezicht en handhaving 2025	2398	2554	2453	
Juridische ondersteuning (hoofdstuk 4)	Juridische ondersteuning (bezwaar en beroep)	39	22	22	Blijft onzeker. Kan plotseling hoger uitvallen als een beroepsprocedure gaat spelen.
	Totaal Juridische ondersteuning 2025	39	22	22	
Totaal basistaken en VTH-verzoektaken 2025		4184	4595	4494	
Overige verzoektaken (hoofdstuk 5)	Advies evenwichtige toedeling functies aan locaties (ETFAL)	237	401	400	Sinds 2022 fors verhoogd. In 2024 lager. RO-team verwachten in 2026 weer een stijging.
	Advies bodem	14	25	25	
	Gegevensbeheer en milieukartering	87	77	77	
	Behandelen slooemeldingen (zonder asbest)	49	61	61	
	Toezicht sloop (zonder asbest)	0	0	0	
	Evenementen	25	25	25	
	Kennisopbouw en ontwikkeling externe veiligheid	100	69	50	Opdracht gereed, nu alleen standaard advisering
	Overig deel verzoektaken	143	158	158	Vanuit ODBN verhoogd voor kennisopbouw verzoektaken. Vanuit gemeenten komt vaker verzoek om ondersteuning
Totaal Overige verzoektaken 2025		655	816	796	
Totaal werkprogramma 2025 in uren		5693	6358	6237	
Uren 2025 x incidenteel gemid. tarief 2025 = € 115,71		€ 658.737			
Concept uren 2026 x incidenteel gemid. tarief 2026 = € 119,05			€ 756.920	€ 742.515	2% afwijking tussen inschatting ODBN en Boekel

Tabel 3 (definitief werkprogramma 2025 v.s. concept werkprogramma 2026)

Ontwikkeling post ODBN in de begroting van de gemeente Boekel 2025-2026

2025

Met het opstellen van de voorjaarsnota 2025 is de begrotingspost van de ODBN voor 2025 reeds bijgesteld van € 688.280 naar € 673.629 door verschillen tussen het concept werkprogramma 2025 en het definitieve werkprogramma 2025. Deze afname heeft meerdere oorzaken gekend, maar wordt grotendeels veroorzaakt door de afname van 'niet geprogrammeerd toezicht'.

2026 en verder

Kijkende naar de samenhang tussen de onderdelen (werkprogramma – incidenteel gemiddeld uurtarief – vastgestelde tarieven voor Regionale Dienstverlening en Collectieve Taken) die de hoogte van de kosten aan de ODBN bepalen en kijkende naar de consequenties van de indexeringen en effecten van de CAO, vinden wij het ook voor dit jaar verstandig aansluiting te zoeken in onze eigen gemeentelijke begroting bij de door de ODBN gevraagde deelnemersbijdrage.

De kleine afwijking (2%) die we nu voor ons zien (concept werkprogramma 2026 ODBN /Boekel) is te marginaal om te verwerken in onze begroting.

De begrotingspost van de ODBN voor 2026 is al bijgesteld naar € 772.302 zoals ook opgenomen in de ontwerpbegroting 2026 van de ODBN.

Alternatieven (wel / geen zienswijze)

U heeft als reactie op de Kadernota 2026 het volgende verzonden aan de ODBN:

"De gemeenteraad van Boekel stemt in met uw kadernota, met uitzondering van de financiële vertaling daarvan. Wij verzoeken u dan ook om de gemeentelijke bijdrage van 2025 als uitgangspunt te hanteren voor 2026 en de ambities voor 2026 en de jaren 2027-2029 hierop aan te passen, zodat de bijdrage voor de gemeente niet verhoogd wordt.

Daarnaast verzoeken wij u om de adviezen van het adoptiepanel over de kadernota 2026 te verwerken in de ontwerpbegroting 2026."

De reactie vanuit de ODBN hierop is te lezen in de reactienota Kadernota 2026 (bijlage 6), de aanbestedingsbrief bij de ontwerpbegroting 2026 (bijlage 4). De reactie van de ODBN is door het adoptiepanel als volgt samengevat:

De ODBN geeft aan dat ze hun verantwoordelijkheid al genomen hebben om de stijging zoveel mogelijk te beperken in de begroting 2025. In de reactienota geeft de ODBN aan € 1.400.000 bezuinigd te hebben waarvan € 500.000 op overhead. Daarnaast wordt gerefereerd aan een besparingsonderzoek naar overheadkosten door de Provincie Noord-Brabant. Hieruit bleek dat de organisatie al lean was georganiseerd en besparingen onverstandig waren.

De ODBN geeft aan dat deelnemers in hun deelnemersbijdragen kunnen sturen in de omvang van hun takenpakket, binnen de redelijke grenzen van de gemaakte afspraken.

Dekking voor extra investeringen rondom Kunstmatige Intelligentie en Robotisering is voorzien uit het jaarrekeningresultaat. Deze kosten drijven de kosten voor deelnemers via de begroting niet op.

Wij kunnen ons vinden in de gegeven motivatie van de ODBN en adviseren u dan ook geen zienswijze in te dienen.

Bent u niet tevreden dan kunt u ervoor kiezen niet in te stemmen met de ontwerpbegroting en dit middels een zienswijze aan de ODBN kenbaar maken. Als een gewogen meerderheid van de bestuurders in het Algemeen Bestuur van de ODBN niet instemt, is de ODBN genoodzaakt een aangepaste begroting voor te leggen.

Communicatie

Ons advies is om geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 en dit kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van de ODBN.

Mocht u anders besluiten dan wordt, in overeenstemming met uw besluit, de zienswijze gezonden aan de ODBN. De zienswijze termijn loopt tot en met 27 juni 2025.

Burgemeester en wethouders van Boekel,

de secretaris,

de burgemeester,

Mr. J.G. Marcic

C.J.M. van den Elsen

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief jaarrekening 2024 ODBN;
2. Jaarrekening 2024 ODBN;
3. Adoptieadvies jaarrekening 2024 ODBN;
4. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026 ODBN;
5. Ontwerpbegroting 2026 ODBN;
6. Reactiememo Kadernota 2026 ODBN;
7. Adoptieadvies ontwerpbegroting 2026 ODBN.